

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cavtio Criminalis, Seu De Processibus Contra Sagas Liber

Spee, Friedrich von

Francofvrti, 1632

52. Appendix, Quid possint torturae & denunciationes.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11133

A P P E N D I X.

QVID POSSINT TORTVRAE & Denunciationes?

Possunt pene omnia. Vnde quidam nuper non illepide Torturam appellabat Omnipotentem. Et circumferuntur sane exempla non pauca eorum, qui tormentis victi falsissima de se confessi sunt, & plexi ob neces hominum, qui deinde viuere reperti sunt, & similia. Sed nolui ego vnquam hoc libello exemplis vti; tum ne chartas narrationibus implerem, quod quiuis potest; tum ne quispiam suspicari vellet rara hæc igitur esse, ac non quotidie contingere. Vnum tamen libuit hic apponere, quod ingentem hominum turbam complectitur, & miror non magis hæctenus annotatum esse; est autem tale:

EXEM-

EXEMPLVM MEMO-
RABILE.

ARSIT olim Vrbs Roma sub Nero-
ne Imperatore ; casu id factum
sit , seu Principis eius iussu , dubium
est ; lege Scriptores , Tacitum , Sue-
tonium , Dionem , Sulpitium , Baro-
nium , & alios. Constantissimus cer-
te rumor Principem in culpam voca-
uit , sed hanc ille mox transtulit in
Christianos ; quos quia tunc vulgi fa-
ma vt sceleratos & ad quiduis proie-
ctos differebat , corripi primum quos-
dam iussit & torqueri. Hi igitur tor-
mentis victi de se fassi sunt , tum & a-
lios indicarunt seu denunciarunt : ita
vt ex horum denunciationibus & tor-
mentis ingens subito multitudo con-
uicta sit , non solum incendij eius rea
fuisse , sed & multo amplius odij in hu-
manum genus. Quare deinde vt in-
cendiarij & humani maxime generis
inimici varia morte plexi sunt ; atque
alij quidem ferarum tergis coniecti la-

Gg 3

niatu

*sunt autem
illa
falsissima
et ab
auctore
excogitata
Taciti
omnino
contraria.*

*ut quis torqueri
corrupti sunt qui
falsabantur
confessi. Et Christianos
nempe antiquam
corripuerunt.*

*Solam
omni huc usque Tacite, a quibus patet ipse
professorum, vincti extrahi fuisse. primo rem in
genere narrat Tacitus. deinde per circumstantias.*

niatu canum discerpti sunt, alij affixi crucibus, alij exusti; atque vbi defecisset dies, in vsum nocturni luminis cremati: cum scilicet infixi palis & dispositi per amphitheatrum, tum pice ac resina circumfusi & obligati, ac sic accensi instar tædarum exarserunt. Quo alludit Iuuenalis, cum ait Sat. I.

*Pone Tigillinum; tæda lucebis in illa
Qua stantes ardent, qui fixo gutture
fumant.*

Cornelij Taciti fidi Scriptoris de re tota verba luculenta sunt Annalium lib. 15. cum sic ait:

Ergo, inquit, abolendo rumori Nero subdidit reos, & quasitissimis pœnis affecit quos per flagitia inuisos vulgus Christianos appellabat, &c. Igitur primo correpti qui ^{tempore hoc Christianos et hoc ante quod in ultimis} FATEBANTVR. Deinde INDICIO eorum ^{ab ista horum quos Christiani erant} MULTITVDO INGENS *hand perinde in cri-*

** Forte
hinc Bn
holden
Germa-
norum.
Haltzel
in plaetologia.
præterquam quod Martijre. sagis componat.*

*mine incendiij, quam * odio humani generis
CONVICTI. Et pereuntibus addita ludibria,
ut ferarum tergis contecti, laniatu canum
interirent, aut crucibus affixi, aut flam-
mandi, atque vbi defecisset dies in vsum no-
cturni*

*Quasitissimis pœnis afficere
nunquam significavit, Donner la question,
tormentis virtutem exprimere. Cetero quod
postquam fatebantur Christianos esse, tolli sunt ad
confiteandum incendium, sane suspicari dicitur id eos non
sepos, imò contrarium patet ex ipso Tacito... vult b.*

*dotteville, illos qui salubantur non fuisse christianos, sed
importatos et secleratos a Nerone inductos, superque
in eccliam, christianosque quosque, atque hinc remissos*

Appendix.

455

*fuisse, sed
nec sic
torura
qui dicitur
officium.*

*Et*urni luminis vrentur. Sic ille. Circa
quod exemplum notet lector & confi-
deret sequentia.

PRIMO, Processus Neronis contra
Multitudinem ingentem his iudiciis
seu probationibus subnixus fuit: 1. Fa-
ma, qua pessime audiebant Christiani.
2. Confessione propria tormentis ex-
pressa. 3. Confitentium denunciationi-
bus, nam ita denique & incendij, & ini-
micitiæ humani generis innocentissi-
mi homines conuicti sunt.

*nulla
tormento
provia
fuerunt.
ppimo
fapi, dein
corrupti.*

SECUNDO, Permisit Deus non vt pau-
ci tantum sic conuincerentur & peri-
rent, sed vt multitudo ingens.

*infamis
calumniam
in
martyris et
pulsissim*

TERTIO, Omnes eos, qui sic con-
uicti perierunt, Ecclesia ob hoc ipsum
pro Martyribus colit, & eorum me-
moriam celebrat Octauo Kalendas Iu-
lij, vbi ita de eis loquitur Martyrolo-
gium Romanum: *Erant, inquit, hi
OMNES Apostolorum discipuli & primitia
Martyrum, quas Romana Ecclesia fertilis a-
ger Martyrum ante Apostolorum necem
transmisit ad Dominum.*

Gg 4

QVAR-

QVARTO, Nec obfuit Martyrio, quod tormentis victi & se & alios fecerere reos: Nam omnes simpliciter Martyrologium vocat Martyres. Nec de aliis loqui Martyrologium, & de aliis Tacitum, sed de iisdem plane, facile intelliges, si Martyrologium inspexeris, quod Taciti ipsa verba recitat. Vide quoque si lubet annales Baronij in anno Christi 66. & Sulpitium Seuerum histor. lib. 2.

QVINTO, Nec Martyribus igitur, nec Apostolorum discipulis, nec in ipso Christianitatis primo feruore luctantibus ea suppetiit constantia quæ contra tormenta & denunciationes extinceret.

SEXTO, Hæc mens Neronis in tormentis adhibendis fuit, vt torti se reos faterentur: nisi id quoque hodie tormentis intenditur, quid obsecro intenditur? Repete quæ supra sparsim diximus. Quod si tamen aliud intenditur, est quod gaudeam, bene habet.

SEPTI-

S E P T I M O , Esto autem aliud nunc Iudices intendant quam Nero ; esto etiam pluribus ex iudiciis quam ille , ad tormenta aduolent ; id tamen non obstat , quin eadem nunc vis sit tormentorum , quæ olim fuit. Vti tunc igitur tormenta & denunciationes innocentissimum quemque reum facere potuere , poterunt & nunc quoque. Ac si nunc vere rei sunt , qui rei denunciantur , tunc quoque vere rei erant , qui rei denunciabantur. Certe Iudicium Neronis non eadem cum Nerone mens fuit , iudicio tamen eorum Martyres conuicti sunt.

O C T A V O , Cum Nero tormentis & denunciationibus MULTITUDINEM INGENTEM tam Sanctorum hominum reos fecisset : dubium non est , quin si pergere ulterius uoluisset , nunquam inuenisset finem reorum. Nam uti tam multi conuicti erant , ita & reliqui conuinci potuissent , & hæc hodie quoque causa est,

sa est, cur, vbi denunciationibus insi-
stere pergimus, ad finem impossibile
venire sit.

DICES, Putat Baronius Tacitum
in dato Exemplo mentiri, quod qui-
dam Christiani tormentis superati se &
alios falso reos fecerint.

*De tormentis nihil
ait Baronius,
antequam
animi compre-
hensiōe penit
nulla tormenta
subierant,
quod autem
Tacitum de
confessione
incendiū,
potius
quam
Christianismi
intellectū
difficile
concipitur,
nam nec
fluvius nec
quisquam
aut
traductor
aut
commentator
inim
notus
vocem
fatebantur*

RESPON. Putant alij, qui vim tor-
mentorum paulo quam multi perspe-
ctiorem habent, Tacitum non men-
tiri. Et sane cum iudicialiter habitæ
quæstiones illæ Neronianæ sint, & la-
tæ sententiæ: non est credibile, in in-
confessos & negantes scæritum esse:
cum id plane cum intentione Nero-
nis pugnasset; quippe qui sic auxisset
rumorem de se conceptum, non ab-
oleuisset. Neque Tacitus in hac qui-
dem re Christianis iniquior quam Ne-
roni fuit; quin potius favit, ac, si at-
tendas, satis innuit fuisse Christianos
innocios, & magis nocentem Nero-
nem. Sed nec mirari debet Baronius
etiam Sanctos tam exquisitis pœnis ini-
tio cessisse, deinde pœnituisse, & fru-

*De alia
re quam
de professione
Christianæ religionis intellexit,
si Sottervillium exigis; sed ille
non ad Christianos sed ad importores
à Nerone subripitos eandem
confessionem refert.*

*sane si astra
fractibus
demonstrati
ut authoris
incendiū, et id
pro de confes-
non habet
vixit a Tacito
innocentissimè
si non dum
commentator
fatebantur.*

stra reuocasse, ac sic nihilominus martyrio decoratos esse: Nam & hodie si sanctissimi quique nostris quæstionibus subderentur, æque succumberent; uti neminem adhuc de se diffitentem audiui, qui vel semel tormenta hæc propius spectauisset.

Sed hæc clarius olim ad Tribunal DEI. Tu nunc vale Lector, atque exemplum hoc mente versa, ac Numen time.

F I N I S.

ergo falsæ
sunt omnia
quæ de
primorum
seculorum
martyribus
dicta, de
inuita
eorum
fortitudine,
de
Policarpi et
Laurentii
regio. Et
et nostra
stale nome
ianorum
tormenta
omnibus
toruris
majora
mille
christiane
dicuntur.

175. Inque actor sup
propit tacite
prima et
ultima verba
quibus constat
christianismum
capitale crimen
fuisse, quæ et
per se rei et
aliorum
crimina
suspecti erant...
sic porro fuit
unde quævis
adversus fontes et
novissima exempla
mentos misratio
oriebatur. non
igitur tortura opus
erat, christianismi
nomen cum attributione
incendii sufficiebat.